

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpat, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui

Dereniov Nicolae xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 13.02.2018 - 04.06.2018;

Instanța de apel: 07.08.2018 - 16.10.2018;

Instanța de recurs: 20.01.2019 - 27.02.2019;

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 04 iunie 2018, *cauza fiind examinată în procedură simplificată conform art. 364¹ Cod de procedură penală*, Dereniov Nicolae a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

S-a dispus încasarea din contul lui Dereniov Nicolae cheltuielile judiciare în sumă de 497 (patru sute nouăzeci) lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, la 14 decembrie 2017, aproximativ la ora 18.30, Dereniov Nicolae aflându-se la volanul automobilului de serviciu de model „Skoda Octavia”, cu n/î xxxx, se deplasa în mun. Chișinău, str. Kiev din direcția str. Tudor Vladimirescu în direcția str. Alecu Russo. În timpul deplasării, ajungând în regiunea trecerii dirijate pentru pietoni amplasată pe str. Kiev, în imediata apropiere după intersecția cu str. Tudor Vladimirescu, nu a ținut permanent cont de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei și a modalității de conducere a vehiculului, prin ce a ignorat cerințele pct. 45 (1) și (2) a Regulamentului Circulației Rutiere care indică că: „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în

conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori; starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii, condițiile rutiere, situația rutieră. Iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului” apropiindu-se nemijlocit de trecerea dirijată pentru pietoni, nu a manifestat prudență și nu a permis finalizarea traversării carosabilului de către pietonul care deja se afla angajat în traversarea carosabilului la culoarea verde a semaforului pentru pietoni, care parcursese mai mult de jumătate din distanța părții carosabile, prin ce a ignorat cerințele, pct. 20 (7), lit. a) al aceluia-și regulament care prevede că: „Semnalele luminoase pentru dirijarea circulației au următoarele semnificații: la apariția semnalului verde, conducătorii de vehicule pot să înceapă deplasarea numai după ce s-au asigurat că prin aceasta nu creează obstacole vehiculelor antrenate deja în trecerea intersecției, indiferent de direcția lor de mers, precum și pietonilor care finalizează traversarea carosabilului”, la fel a încălcat și cerințele pct. 58 (3) al aceluia-și regulament care indică că: „la apariția semnalului verde al semaforului, conducătorul este obligat să cedeze trecerea vehiculelor deja angajate în trecerea intersecției, indiferent de direcția lor de deplasare, precum și pietonilor care finalizează traversarea carosabilului” și ca urmare a comis tamponarea pietonului Pleșca Dumitru, născut la 21.09.1998, care se afla angajat în traversarea părții carosabilului de la stânga spre dreapta relativ deplasării automobilului, la trecerea dirijată pentru pietoni semnalizată prin marcajul rutier 1.14.1 al Regulamentului Circulației Rutiere, și care cu leziuni corporale a fost transportat la IMPSP Centru Național Științifico - Practic Medicină de Urgență din mun. Chișinău.

În consecință, în urma impactului, pietonului Pleșca Dumitru, potrivit concluziilor raportului de expertiză medico - legală nr.201802D0169 din 29 ianuarie 2018, i-au fost cauzate vătămări corporale medii sub formă de „fractură închisă cominutivă a oaselor gambei drepte 1/3 medie cu deplasare”.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, solicitând casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care lui Dereniov Nicolae să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 (unu) an, prin aplicarea art. 65 Cod penal.

În argumentarea apelului a indicat că, pedeapsa care urmează să-i fie aplicată inculpatului urma să fie una pe măsură și anume, urma să fie privat de dreptul special de a conduce mijloace de transport, or, în cadrul urmăririi penale nu a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii imputate, precum și faptul că accidentul a avut loc la trecerea de pietoni, iar prin pedeapsa aplicată de către instanța de judecată nu-și va atinge scopul, astfel ne fiind restabilită echitatea socială, fapt ce nu va genera corectarea condamnatului, fapte prevăzute de art.61 Cod penal.

3.1. Apel a depus și inculpatul, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care în baza art. 55 Cod penal, să fie liberat de răspundere penală, cu tragerea la răspundere administrativă și aplicarea unei amenzi în mărime de până la 150 unități convenționale.

La baza apelului a invocat că, cauza penală a fost examinată în procedură simplificată, vina a recunoscut-o integral în instanța de judecată, ceea ce din start presupune o pedeapsă mai mică sub limitele prevăzute de sancțiunea art. 264 alin. (1) Cod penal. Conform materialelor cauzei penale, inculpatul nu are antecedente penale, anterior nefiind judecat, la locul de trai și la locul de muncă se caracterizează pozitiv. De asemenea, conform actelor prezentate de către apărare și anexate la materialele cauzei, Dereniov Nicolae în prezent are la întreținere soția studentă, care face studiile prin contract cu plată, și care nu este antrenată în câmpul muncii. Toate aceste circumstanțe se regăsesc în prevederile art. 55 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2018 au fost respinse apelurile declarate, ca nefondate, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. Colegiul penal a indicat că, starea de fapt și de drept constatată de prima instanță concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, relevate în cuprinsul sentinței.

Cu privire la motivele invocate în apelul procurorului, ce vizează aplicarea pedepsei complimentare inculpatului - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, se apreciază ca fiind nefondate, deoarece la soluționarea chestiunii cu privire la pedeapsa stabilită inculpatului, se apreciază că prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 64, 75 Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, astfel fiind aplicată în limitele prevăzute de lege.

În sentință se cuprind datele privind persoana inculpatului, gravitatea infracțiunii săvârșite și circumstanțele care influențează asupra pedepsei, fiind luate în considerație la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă.

Procurorul nu și-a exprimat dezacordul ce vizează pedeapsa principală aplicată inculpatului sub formă de amendă, prin urmare, prima instanță corect nu a aplicat pedeapsa complimentară - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, dat fiind că, potrivit sancțiunii art. 264 alin. (1) Cod penal, la aplicarea amenzii nu se aplică pedeapsa complimentară.

Cu privire la motivele invocate în apelul inculpatului, ce vizează cererea de a fi liberat de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională, se apreciază ca fiind nefondate, or, circumstanțele cauzei și persoana inculpatului, analizate în coroborare cu prevederile art. 55 Cod penal, conduc la concluzia privind inaplicabilitatea normei respective.

Potrivit materialelor cauzei inculpatul este angajat al Inspectoratului Național de Patrulare și, în virtutea obligațiilor de serviciu ce-i revin, este obligat să periclitizeze și să preîntâmpine încălcarea regulilor de circulație rutieră a participanților la traficul

rutier însă, acesta dimpotrivă, a încălcat grosolan regulile circulației rutiere și l-a tamponat pe pietonul Pleșca Dumitru, care traversa carosabilul pe trecerea de pietoni.

5. Împotriva hotărârilor menționate, la 10.12.2018, inculpatul a declarat recurs ordinar solicitând casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie liberat de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională conform art. 55 Cod penal.

5.1. Ulterior, la 08.02.2019, inculpatul a depus un alt recurs, prin care a solicitat încetarea procesului penal, în legătură cu împăcarea părților, anexând și tranzacția de împăcare încheiată între dânsul și partea vătămată la 03.04.2018.

6. Procurorul a depus referință, solicitând inadmisibilitatea recursurilor, deoarece cel depus la 10.12.2018 este neîntemeiat, din motiv că nu este temei de a aplica prevederile art. 55 Cod penal, iar recursul din 08.02.2019, este declarat peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În recursul ordinar depus la 10.12.2018, recurentul invocă ca temei de drept pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă reieșind din textul acestuia și din solicitările indicate, reiese că dânsul nu este de-acord cu pedeapsa aplicată de către instanța de fond și menținută de instanța de apel, temei ce se încadrează în pct. 10) al normei menționate, potrivit căruia *hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Colegiul penal constată că, motivele invocate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Instanța de recurs reține că, la solicitarea inculpatului, care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, cauza a fost examinată în procedură simplificată.

Instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, fapt ce face ca concluziile despre condamnarea lui Dereniov Nicolae în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, să fie juste și întemeiate.

În conformitate cu prevederile art. 75 Cod penal, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest context, Colegiul penal menționează că, pedeapsa aplicată persoanei recunoscute vinovate trebuie să fie echitabilă, legală și corect individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal (în speță și a dreptului procesual penal - art. 364¹ CPP) și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Prin urmare, instanța de judecată, ținând cont de prevederile art. 101, 384 Cod de procedură penală, în baza propriei convingeri, decide asupra vinovăției sau nevinovăției persoanei, și în conformitate cu prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, îi stabilește categoria de pedeapsă.

La acest capitol Colegiul penal ține să menționeze că, sancțiunea normei penale în baza căreia a fost condamnat Dereniov Nicolae (art. 264 alin. (1) Cod penal), prevede ca pedeapsă principală amendă în mărime de la 950 la 1350 unități convenționale, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 4 ani.

Așa dar, Colegiul penal relevă că, în speță instanța de fond ținând cont de toate circumstanțele cauzei precum și de persoana inculpatului, corect i-a stabilit acestuia pedeapsa cea mai blândă din cele alternative, sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, luându-se în considerație și prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Reieșind din textul art. 55 Cod penal rezultă că, pentru ca persoana să fie liberată de răspundere penală aceasta trebuie să întrunească următoarele condiții: a) infracțiunea săvârșită să fie de categoria celor ușoare ori mai puțin grave; b) să fie săvârșită pentru prima oară; c) să-și recunoască integral vina; d) să fie reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune; e) să se constate că corectarea persoanei vinovate este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Astfel, în situația când instanța consideră că, corectarea persoanei vinovate nu va putea fi atinsă prin soluția de liberare de răspundere penală cu tragerea la răspunderea contravențională, nu va aplica prevederile art. 55 Cod penal, ci pedeapsa prevăzută de sancțiunea normei penale în baza căreia persoana se condamnă.

În speță, ambele instanțe de judecată corect au conchis că în privința inculpatului nu este temei de aplicare a art. 55 Cod penal.

În consecință, reieșind din circumstanțele indicate, instanța de recurs consideră, că pedeapsa stabilită inculpatului în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, corespunde prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, fiind motivată, individualizată și aplicată în limitele prevăzute de lege, iar hotărârea atacată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

Concomitent, urmează de evidențiat faptul că argumentele invocate în recurs de către inculpat au fost deja obiect de judecare în instanța de apel și aceasta, respectând prevederile art. 414 - 417 Cod de procedură penală, s-a pronunțat argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar careva noi argumente în recurs recurentul nu a indicat.

Prin urmare, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel atacată, Colegiul penal nu constată careva eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate, din care considerente se dispune inadmisibilitatea recursului declarat la 10.12.2018, ca fiind vădit neîntemeiat.

Referitor la recursul declarat de către inculpat la 08.02.2019, Colegiul menționează că, în conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, *termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.*

După cum rezultă din materialele dosarului, cauza penală a fost judecată în ordine de apel cu participarea inculpatului, dispozitivul deciziei fiind pronunțat la 16.10.2018, iar decizia motivată la 16.11.2018, în prezența inculpatului potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată (f.d. 153-164, vol. IV) și conform scrisorii anexate la materialele cauzei (f.d. 177), fiindu-i înmănată copia acesteia prin recipisă la aceeași dată (f.d. 186).

Aceste momente certifică faptul că termenul de 30 de zile de contestare cu recurs ordinar al deciziei instanței de apel stabilit de art. 422 Cod de procedură penală, nu a fost respectat de către inculpat pentru a doua oară la depunerea cererii de recurs, deoarece a fost declarat de ultimul abia la 08.02.2019, prin urmare, Colegiul consideră că recursul a fost depus peste termen, or, termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca fiind declarat peste termen, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel a expirat la 18.12.2018, iar inculpatul a avut reala posibilitate de a face cunoștință cu materialele cauzei penale și de a declara recurs ordinar în termenul stabilit de lege, cu atât mai mult că acest drept a fost exercitat prin depunerea inițială a recursului la 10.12.2018.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul ordinar declarat de inculpat la 08.02.2019, este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către inculpatul Dereniov Nicolae, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2018, în propria cauză penală, deoarece recursul din data de 10.12.2018 este vădit neîntemeiat, iar cel din data de 08.02.2019, este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 27 martie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun